

***Арнайы педагогтың 2022-2023 оқу жылының
I жарты жылдығында атқарылған жұмыс
туралы есебі***

Арнайы педагог: Жұман А.Д

**2022-2023 ж I жарты жылдығында мектепшілік логопунктке
қабылданған оқушылармен жүргізілген жұмысқа
ЕСЕП**

Балаларды бақылау нәтижесінде биылғы оқу жылында мектепшілік логопунктке бақылау жұмыстарының қорытындысы бойынша 16 бала тіркеуге алынды. Оның ішінде 2 бала 1-сыныптан, 5 бала 2 сыныптан, 4 бала 3-ші сыныптан, 4 бала 4-сыныптан. Әр балаға жеке жұмыс жоспары құрылып, тіл кемістігі бар балалар тіркеуге алынып, түзету сабақтары жүргізілуде. Түзету сабағы аптасына 2 рет сөйлеу тілінде кемістігі бар балалармен жекелей және топтық сабақтар жүргізіледі. Оқушылардың барлығына жеке даму картасы толтырылған. Әр оқушыға сабақ жоспарлары құрылған. Ата-аналарымен келісімшарт толтырылып, балаларының сабаққа қатысуына келісімдерін берді. Мұғалімдермен және ата-аналармен тығыз байланыста жұмыс істеймін.

Жүргізілген педагог логопед маманының түзете – дамыту төмендегідей кезеңдермен өтті.

1. Диагностикалық кезең:

1. баланың психо-физиологиялық калпын үнемі және жан-жақты зерттеу.
2. сөйлеу тілі бұзылыстарының әр түрлі деңгей формаларын зерттеу.
3. таным әрекеттерінің бұзылу белгілерін, деңгейін анықтау.
4. Оқу үлгерімінің өз деңгейінде болмау себептерін анықау

2. Коррекциялық дамыту кезеңі:

1. баланың даму қалыпын ескере отырып қадамдылық бағытта оқыту процессін жүргізу.
2. түзете – дамыту жұмыстарына ата – аналарды енгізу, тығыз байланыста болу.
3. әр жас кезеңіне сәйкес танымдық әрекеттерін дамыту.
4. баланың оқу ағдарламасын меңгеру мүмкіншіліктерін зерттеп, анықтап, ескере отырып «Жеке Дамыту Бағдарламасын» құру.

3. Тәрбиелеу кезеңі:

Баланың отбасындағы, қоғамдық орындардағы мінез-құлқын, жеке тұлғаның қоршаған ортада өзін-өзі ұстауға, жаңа ортаға үйренуіне қажетті жағымды қасиеттерін тәрбиелеу.

Сөйлеу тіліндегі бұзылыстар түрі, құрылымы мен деңгейі:

Жалпы: 9 бала

1 бала – ротацизм

Эсенбай Гаухар

4 бала-дисграфия

Ахмет Асқат

4 бала-дислалия

Құттыбай Рамазан

Құттыбай Жансерік

Ибрахим Шапағат

Баланың сөйлеу тілін бұзылуын әртүрлі жаттығулар арқылы түзету жұмыстары логопедиялық сабақтарда жүргізілді. Логопедиялық түзету сабақтарының мақсаты: сөйлеу тілі бұзылған бастауыш оқушыларын анықтап, диагностикалық бақылау жүргізу арқылы білім беру және түзету жұмыстарын жүргізу.

Сөйлеу тілі бұзылған балаларға, атап айтқанда логопад балаларға жекелей және топтық сабақ кестелері, сабақ жоспарлары құрылды. Сөйлеу тілі бұзылған оқушыларға сабақ жоспарлары баланың даму қабілетіне қарай бағытталып құрылды.

Жалпы тілінің дамымауының әртүрлі деңгейіне байланысты құрылған жеке дамыту бағдарламасы бойынша қойылған төмендегідей мақсат-міндеттері:

- сөйлеу тілінің түсінуін қалыптастыру;
- енжар және белсенді сөздік қорларын дамыту;
- белсенді сөйлеу тіліне ынталандыру дамыту;
- байланыстырып сөйлеу тілдерін дамыту, заттық және сюжеттік суреттер бойынша сөздер, сөйлемдер құрауға ынталандыру;
- артикуляциялық аппараттың икемдігін арттыру, қалыптаспаған дыбыстарды қоюға арнайы жаттығулар қатарын үйрету;
- сөйлеу тіліндегі қалыптасқан дыбыстарды толық анықтап, дыбыстарды қою және бекіту жұмыстарын жүргізу;
- сөйлеу тілінің лексикалық–грамматикалық құрылымын дұрыс қалыптастыру;
- фонематикалық қабылдау, есте сақтау, сараптау және талдау анализ синтез жүргізу;

Жалпы алғанда тізімге алынған 16 оқушының ішінде тіл кемшілігі мен оқу бағдарламасын өз деңгейінде меңгермеушілігі қатар келе жатқан оқушылар кездесуде. Осы оқушылармен жеке дамыту бағдарламасымен және тіл кемістігімен де түзету сабақтары жүргізілуде.

Түзету сабақтарының нәтижесінде, балалар алғашқыға қарағанда берілген тапсырмаларды түсініп орындау, өз бетімен орындау, түсінік айту, мәтін құраумен қатар артикуляциялық жаттығуларды да игеріп, сөздік қорларын жана сөздерімен толықтыру, кеңейту сияқты жетістіктерге қол жеткізуде.

Дислалия бұзылыстары бар балалармен келесі жұмыстар жүргізілді: Фонетикалық есту қабілетін дамыту үшін лексикалық тақырыптары мен

дыбыстар дағдыларына байланыстырып айтылуы бойынша ерекшеліктерімен таныстырылды. Оқушылар тілдік емес дыбыстардан әуенді ойыншықтар, тұрмыстық шулар дыбыстарын ажыратып үйренді.

Белсенді еліктеп сөйлеу әрекетін дамыту жұмыстары жүргізілуде сөйлеу тілінің белсенді сөздік қорын дамыту үшін арнайы сұрақтармен байланыстырып сөздік қорлары кеңейуде. Сөйлеу тілінде «етістіктер», «есімдіктер», «зат есім», «сын есім», «есімшелерді» дұрыс қолданып үйренуде. Сөйлеу тілінің қарым – қатынастық сөздік қорын дамытуға «Бауырсақ», «Шалқан» ертегілерінің кейіпкерлеріне бөлініп, дауыс ырғағын өзгертіп үйренді. Сюжетті суреттер бойынша екі, үш құрылымды сөйлем құрап, үш – төрт сериялы сюжетті суреттерден әңгіме құрастырады. Дыбыстану қатарына келетін болсақ дауысты дыбыстар қатарын дұрыс айтылуын қадағаланып, «ызың» [Ш],[Ж], «ысқырық»[С], [З] дыбыстарына түзету жұмыстары жүргізілді.

Ротацизм бұзылысы бар баламен келесі жұмыстар жүргізілді: жоғарыда айтылған логопедиялық түзете-дамыту жұмыстары толығымен қамтылып жатыр. Сөйлеу тілінің түсінуін дамытуға арнайы лексикалық тақырыптар алынды «Мектеп құралдары», «Жабайы аңдар» «Қыстайтын құстар», «Жәндіктер», «Тәуелсіздік күні», «Жыл мезгілдері» т.б. Бала тұрмыстық шуларды және жануарлардың дыбыстарын ажыратуға арналған жұмыс жүргізілді. Артикуляциялық аппараттың қимыл-қозғалысын дамытуда бала мимикалық, ерінге және тілге арналған жаттығуларды жасап үйренуде. Сонымен бірге дыбыстар қатары анықталып, оларды қоюға арналған артикуляциялық жаттығулар қатарын игерді. «Р» дыбысын кою барысында тілдің алдыңғы бөлігін альвеолаға тигізу, ажырату жүзеге асады. Кішкене шар тәрізді зондтың орнына макта таяқшаларын немесе саусағын пайдалануға болады. Алдымен саусақты логопедтің өзі қозғайды, кейін бала өздігінен жасайды. Жаттығу кезінде тілдің тиісті орынға оралуын, тіл мен альвеол арасында тар саңылау болуын бақылап отыру арқылы біршама нәтижеге қол жетуде. Ақырындап тілдің өздігінен тербелуіне альвеолдық Т немесе Д дыбыстарын фрикативтік Р дыбысымен тіркестірудің көмегі көп екендігіне көз жеткізудеміз.

Саусақтарының қимыл-қозғалыстарын дамыту мақсатында жаттығулар, ұсақ заттармен жұмыс, қарындашпен жұмыс түрлері кеңінен жүргізілді.

Түзету коррекциялық сабақтың барысында оқушылар дұрыс тыныс алуға, сөздің грамматикалық құрлымын түсінуге, сөз бен сөзді, сөйлем мен сөйлемді байланыстыруға үйренде.

Балалардың оқу бағдарламасын меңгеру мүмкіншіліктерін зерттеп, анықтау мақсатында өз сыныптарына қарай жеке дамыту бағдарламасын құрып, оқушының қай оқу мақсаттарына қол жеткізілмегені анықталғаннан соң, меңгерілмеген оқу мақсаттарымен жұмыс жасалуда. Атап өтер болсақ 5-сынып оқушысы Ақжолтай Жұлдызай, 4-сынып оқушылары Жолдыбек Інжу, Ибрахим Шапағат бастауыш сынып бағдарламаларын қабылдау деңгейі жасерекшелігіне сай болмағандықтан меңгере алмаған, 3-сынып оқушылары

Убайдулла Арсен, Нұрлыбай Нұрислам, Сайлаубек Енлік, Мамытбек Сырым, 2-сынып оқушылары Аязбек Балсезім, Мамытбек Айсұлтан, Мұхтар Саят, Тастанбек Анарбай оқу мақсаттарының кейбірін едәуір менгеруі төмен болғандықтан ата-анасы мен сынып жетекшілерінің ұсынысымен ППҚ көрсету кабинетіне қабылданды.

Мамытбек Айсұлтан белгілі нәтижелерге қол жеткізіп, осы I-жарты жылдық нәтижесі жақсы болғандықтан ППҚ кабинетінен шығарылды.

Бірінші жарты жылдық бойынша логопункте тіркелген, логопад балалардың жалпы саны - 16, олардың ішінде тіл кемістігі бойынша 9 бала, оқу бағдарламасын өз деңгейінде меңгереуде қиындықтары бар балалар 11. Сөйлеу тілі түзетілген логопедтің көмегін қажет етпейтін және қосымша ППҚ түзету сабақтарын қажет етпейтін оқушы саны – 1, ал сөйлеу тілі бастапқыға қарағанда жақсарған бірақ әлі де логопедтің қадағалауын қажет ететін балалар саны - 6. Ал жалпы 16 баланың тізімінде тұрған қалған оқушылармен түзету сабақтары келесі II жарты жылдықта жалғастырылады.

Арнайы педагог: Жұман А.Д

Обрезать

Извлечь текст

Поделиться

Надпись CS

Еще

Образ

Word

7/10

Обрезать

Извлечь текст

Поделиться

Надпись CS

Еще

